

Ympäristölupakäsittelyn sujuvoittaminen

- Neuvotteleva virkamies Ari Seppänen
- YGOFORUM-workshop 2.11.2015
- SYKE, Laulujoutsen

Ympäristönsuojelulain uudistaminen jatkuu

- Uudistamisen I vaihe, voimaan 1.9.2014
 - Koko laki uudistettiin
 - Teollisuuspäästödirektiivi kansalliseen lainsäädäntöön, parhaan käyttökelpoisen tekniikan aikaisempaa sitovampi rooli
 - Valvonnan suunnitelmallisuus, riskiperusteisuus ja maksullisuus
 - Turvetuotannon luonnonarvojen parempi suoja
- Uudistamisen II vaihe, voimaan 1.5.2015
 - Lupamääräysten tarkistamisesta luopuminen
 - Toiminnan olennaista muuttamista koskevan lupamenettelyn keventäminen
 - Määräaikaisen luvan käyttöalan supistaminen
 - Eläinsuojien uutuudet: luparajojen määrittely uusilla eläinyksikkökertoimilla sekä luvanvaraisuuden ja lupatoimivallan (YSA) muutokset
 - Maa-ainesten ottoluvan ja ympäristöluvan yhteiskäsittely ja MAL-toimivallan siirtyminen kunnan ys-viranomaiselle – voimaantulopoikkeus: 1.7.2016 lukien
- Uudistamisen III vaihe meneillään
 - Kolme projektia: menettelyt entistä sujuvammiksi, laitosluettelon tarkastelu ja eläinsuojat

YSL II: Lupamääräysten tarkistamismenettelystä luopuminen

- Lupien muuttaminen jatkossa
 - YSL 89 §:n perusteet luvan muuttamisesta aktiivisempaan käyttöön
 - valvonnassa (ELYt ja kunnat, molemmat osaltaan) esiin tulevat tarpeet
 - muillakin tahoilla kuin valvojalla aloiteoikeus luvan muuttamiseen (89 §)
- Tavoitteita ja arvioituja vaikutuksia
 - **Tavoitteena vähentää turhia lupa- ja lausuntomenettelyitä**
 - Valvonnassa havaittujen muutostarpeiden korostuminen ja aloitteellisuus luvan muutosasioissa voi lisätä valvonnan työläyttä yksittäisissä asioissa, lupamenettelyn ”kokonaismassan” vähentyminen tasapainottaa
 - Luvan kaikkien ”muutosperusteiden” aktiivisempi käyttö
 - Paineita sähköisen järjestelmän kehittämislle (kodifioitu ajantasainen lupa-asiakirja)

YSL II: Toiminnan olennainen muuttaminen, YSL 29 §

- Menettelyä kevennetty viittaamalla 96 §:n menettelyyn → **jatkossa täysimittaista lupamenettelyä ei enää tarvita, jos se ei ole asian sisällön ja luonteen vuoksi tarpeen**
- YSL 96 §:n joustot:
 - Lausunnot muilta viranomaisilta harkinnanvaraisia eli tarpeeseen, ei muodon vuoksi
 - Kuuleminen koskee vain niitä asianosaisia, jotka muutoksen ympäristövaikutusten piirissä
 - Kuuluttaminen tarpeetonta, jos hakijaa ja muita asianosaisia kuullaan ja päätös annetaan tiedoksi tarvittaessa erikseen (pieni joukko tai ei kuulemistarvetta)

YSL II: Ympäristöluvan voimassaolo - määräaikaisuuden ehtojen kiristyminen ja lailla säättäminen, YSL 87 §

- Aikaisemmasta poiketen **lupa on mahdollista määrätä olemaan voimassa määräajan vain laissa erikseen säädetyissä tilanteissa:**
 - toiminnan erityiset ominaisuudet
 - haitallisten vaikutusten arvioinnin ongelmin liittyvät kysymykset
 - toiminnassa käytetyn tekniikan tai menetelmän uutuus.
- Syyn on oltava luonteeltaan painava.
- Lupa voi olla määräaikainen aina myös toiminnanharjoittajan
- oman hakemuksen perusteella.
- Poikkeuksena MAL+YSL yhteisluvut → aina määräaikainen.

Maa-ainesten ottoluvan ja ympäristöluvan yhteiskäsittely (voimaan 1.7.2016) YSL 47a §

- Jos sama hanke ja samanaikainen lupatarve, lupamenettelyt yhdistetään ja annetaan yksi lupapäätös.
- Menettely: YSL:n menettelysäännöt ja muutoksenhaku Vaasaan
- Aineellinen lupaharkinta ”omasta” laista edelleen
 - Poikkeuksena luvan määräaikaisuus ja maksut → aina MAL aineellinen säännös
- Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen jatkossa MAL:n mukainen lupaviranomainen (vrt. kunta itse päätti aiemmin sopivan viranomaisen)
- - huom! Ottolupien hallinto- ja valitusprosessissa pieniä eroja riippuen siitä, onko yhteiskäsittelyasia vai ei!

YSL III vaihe: Ympäristönsuojelulain uudistaminen; projekti 1 menettelyiden sujuvoittamisesta

Projektin tehtävänä on:

- Jatkaa ympäristölupamenettelyn sujuvoittamiseksi tarpeellisten toimien ja muutostarpeiden arviointia
- Tehdä tarvittavat muutosehdotukset säännöksiin, jotka koskevat
 - tiedottamista
 - osallistumista
 - osallistumisoikeuksien varaamista ja
 - asianosaisten kuulemista lupamenettelyssä
- Tehdä muita tarvittavia ehdotuksia lupamenettelyn tehostamisesta
- Projektin työssä on otettava huomioon YSL:n uudistamisen aikana kertynyt aineisto lupamenettelyn tehostamisesta.

YSL III: Ympäristönsuojelulain uudistaminen, projekti 7 luvanvaraisten laitosten luettelosta

- Projektin 7 toimeksiantona:
 - ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 (muut kuin direktiivilaitokset) laitosluettelon tarkastelu
 - luettelon toimivuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointi ympäristönsuojelun toteutumisen kannalta ja ottaen huomioon lupa- ja valvontaviranomaisten voimavarat
 - tehdä tarvittavat ehdotukset toimintojen
 - luvanvaraisuusrajojen nostamisesta,
 - siirtämisestä ympäristönsuojelulain liitteen 2 piiriin rekisteröitäväksi toiminnaksi sekä
 - tähän liittyviksi tarpeiksi säätää näiden toimialojen ympäristön-suojelusta valtioneuvoston asetuksella

YSL III: Ympäristönsuojelulain uudistaminen, projekti 7 luvanvaraisten laitosten luettelosta

- Toimeksiantona myös:
 - Tehdä tarvittaessa ehdotuksia
 - muiksi toimenpiteiksi ja uusiksi säännösehdotuksiksi, joita voitaisiin käyttää luvanvaraisuuden ja rekisteröimisen sijaan toimintojen ennakkolisessa ympäristövalvonnassa (ilmoitusmenettely?)
 - otettava huomioon valmistettava laitoslue-ttelon muutosten vaikutusten arviointia koskeva selvitys (LUVA, jota SYKE laatii) sekä
 - hankkeen ensimmäisen ja toisen vaiheen aikana kertynyt aineisto alustavine ehdotuksineen laitoslue-ttelon kehittämiseksi
- Projektissa ei käsitellä
 - Eläinsuojia (projekti 6)
 - Energiantuotantolaitoksia (vrt. MCP-direktiivin toimeenpano)
 - Jätteen ammattimaisen tai laitospaisen käsittelyn luvitusta (selvitetään erikseen)
 - Direktiivilaitoksia (YSL liite 1 taulukko 1)

YSL III: Projekti 7:n työstä II

Luvanvaraisten laitosten määrä laskenut 2010-luvulla 21 000 -> 14 700
(valtiolla 7 000 ja kunnilla 7 700)

- Vuonna 2010 jo siirrettiin rekisteröintiin ja ”normiin”
 - Nestemäisten polttoaineiden jakeluasemat – noin 1 800
 - Pienet energiantuotantolaitokset (5- alle 50MW) – noin 900
 - Asfalttiasemat – useita satoja
 - Vuonna 2014 eläinsuojilta poistettiin luvanvaraisuus, 3 100 eläinsuojaa ja 200 turkistarhaa
- Edelleen suurimmat ryhmät ovat projekti 7 toimeksiannon ulkopuolelle
 - Eläinsuojat, noin 4 400
 - Jätteiden ammattimainen tai laitospäinen käsittely, noin 3 000, josta yhdyskuntajätevedenpuhdistamoja noin 450
 - Maa-ainesten otto (kaivostoiminta, turvetuotanto), noin 3 000
- Vaikutusarvio laitosluettelon muutoksista valmistumassa SYKEssä